

РЕШЕНИЕ

№ 284

гр. Варна, 07.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева
Членове: Златина Ив. Кавърджикова
Иванка Д. Дрингова

при участието на секретаря Доника Здр. Христова
като разглежда докладваното от Иванка Д. Дрингова Въззивно гражданско дело № 20233100500089 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.259 и сл. от ГПК.

Образувано е по **въззивна жалба вх. № 75626/03.11.2022г.** от Г. Т. Г., ЕГН ***** от гр. Варна, чрез процесуалния му представител адв. Т. Р. З. от АК – Варна, със съдебен адрес гр. Варна, ул. „Н.Б.“ ***, срещу решение № 3007 от 10.10.2022г., постановено по гр. дело № 15425/2021г. на ВРС, XXX-ти състав, с което е обявен, на осн. чл.135, ал.1 от ЗЗД, за относително недействителен спрямо Е. Ю. А., ЕГН *****, П. Ю. А., ЕГН ***** и М. Ю. А., ЕГН ***** договор за продажба на недвижим имот срещу задължение за гледане и издръжка, сключен между Т. Г. Т., ЕГН ***** и неговия син Г. Т. Г., ЕГН *****, обективиран в НА №137, том I, рег. №1948, дело №161/2019г. на нотариус В.П., с район на действие - Районен съд -гр. Варна, вх. рег. №13088/29.05.2019г., дв. вх. №12944 на Служба по вписванията - гр. Варна, по силата на който Т. Г. Т. е прехвърлил на Г. Т. Г. собствените си 4/6 идеални части от дворно място, намиращо се в с. Китка, общ. Аврен, обл. Варна, с обща площ от 2660 кв. м., от които в парцел III-138

са включени 1385 кв. м. и в парцел X-135 са включени 1275 кв. м., в квартал 31 по регулационния план на село Китка, заедно с построените в парцел X-135 жилищна сграда, второстепенна сграда и навес с оградни стени, при граници на дворното място: от две страни улици, парцел II-137, парцел IV-143, парцел IX-148 и парцел XIV-134.

В жалбата е изразено становище за неправилност на обжалваното решение. Въззивницата не споделя приетото от районния съд, че в рамките на първоинстанционното производство ответниците не са оспорили презумпцията за знание. Сочи се, че в досъдебната производство и в съдебната фаза въззиваемите не са инициирали производство по обезпечаване на гражданския им иск. Счита, че когато вземането на кредитора произтича от деликт, изискуемостта *ex lege* е от датата на деликта и за да се счита за ликвидно това вземане, то следва да бъде съдебно установено. Ето защо намира, че за отменителния иск по чл.135, ал.1 от ЗЗД е меродавна не датата на изискуемостта, а моментът, в който вземането е станало ликвидно, т.е. от датата на влизане в сила на съдебния акт, с който е присъдено обезщетението по чл.45 от ЗЗД – 08.06.2021г. В евентуалност, твърди, че този момент е датата на приемане на гражданските иски за съвместно разглеждане в наказателния процес - 24.01.2020г. Сочи, че страните по конкретната сделка не са знаели за увреждането интересите на кредитора. Въззивникът, независимо, че се познавал с Ю.А. А., не е знаел, че баща му Т. Т. има кредитори по вземане от престъпление, тъй като не са му били известни нито кръгът от наследниците на убийствата, нито в каква родствена връзка са те с него, както и обстоятелството дали те биха предявили граждански иск за неимуществени вреди. Моли за отмяна на решението и постановяване на друго, с което да се отхвърли исковата претенция. Претендират се сторените съдебни разноски пред двете инстанции.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор от Т. Г. Т., чрез назначения му особен представител – необходим другар на въззивника и ответник по иска, с който се споделят наведените въззивни оплаквания и се моли да се уважи въззивната жалба.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор от насрещната страна по жалбата, в който е изложено становище за неоснователност на оплакванията срещу решението, което намира за правилно и законосъобразно.

За да се произнесе по спора, съдът съобрази следното:

Производството по гр. дело № 15425/2021г. на Варненския районен съд е образувано въз основа на искова молба от Е. Ю. А., П. Ю. А. и М. Ю. А. срещу Т. Г. Т. и Г. Т. Г., с правно основание чл.135 от ЗЗД с искане съдът да признае за недействителен по отношение на ишците договор за продажба на недвижим имот срещу задължение за гледане и издръжка, сключен между ответниците.

Ишците излагат в исковата молба, че с влязла в законна сила на 08.06.2021г. присъда № 260002/08.07.2020г., постановена по НОХД № 1301/2019г. по описа на Окръжен съд - гр. Варна, потвърдена с решение № 99/21.12.2020г., постановено по ВНОХД № 274/2020г. по описа на Апелативен съд - гр. Варна, потвърдено с решение №50/08.06.2021г. по н.д. №146/2021г. по описа на Върховен касационен съд, II н. о., първият ответник Т. Г. Т. е осъден да заплати на всеки от ишците сумата от по 25000 лева, ведно със законната лихва, считано от 28.03.2019г. до окончателното изплащане на сумите, представляващи обезщетения за неимуществени вреди, претърпени в резултат на убийството на техния баща Ю.А. А.. Наказателният съд е намерил, че вследствие на противоправното поведение на първия ответник, са причинени неимуществени вреди на М. А., Е. А. и П. А., които е справедливо да бъдат обезщетени.

Сочат, че органите на МВР са уведомени за извършеното престъпление на 29.03.2019г., когато първият ответник е задържан и му е взета мярка за неотклонение домашен арест. На 29.05.2019г., още докато е в ход разследването, Т. Г. Т. е продал на сина си – вторият ответник Г. Т. Г. срещу задължение за гледане и издръжка, всички притежавани от него недвижими имоти, а именно 4/6 ид. ч. от дворно място в с. Китка, ведно с 4/6 ид. ч. от находящите се в него сгради и постройки. Ишците са узнали за сделката, след като са образували изпълнително дело № 20218950401845 по описа ЧСИ Л.С., рег. № 895, и след като съдебният изпълнител е извършил съответните справки.

Намират, че за тях е налице правен интерес от предявяване на отменителен иск, доколкото в качеството си на кредитори са увредени от извършената отчуждителна сделка, респективно са поставени в невъзможност да съберат вземанията си. Считат, че са налице всички изискуеми елементи от

фактическия състав, при който възниква правото на иск по чл. 135, ал. 1 от ЗЗД.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника Г. Т. Г., в който е изразено становище за допустимост, но неоснователност на предявения иск. Сочи, че срещу ответника Т. Г. Т. е образувано НОХД №1301/2019г. по описа на ВОС за деяние по чл.115 от НК. С протоколно определение от 08.07.2020г., наказателното производство е прекратено, като въззивният съд се е произнесъл с присъда единствено по приетите за съвместно разглеждане граждански искове на Е. Ю. А., П. Ю. А. и М. Ю. А.. Не отрича, че е налице влязла в законна сила присъда, с която ответникът Т. Г. Т. е осъден да заплати на всеки от тримата ищци по 25000 лв., представляващи обезщетение за претърпени от всеки един тях неимуществени вреди от деяние, наказуемо по чл. 115 от НК, ведно със законната лихва от датата на увреждането -28.03.2019г. Излага, че в рамките на досъдебното производство, както в съдебната фаза на наказателното производство, ищите не са инициирали производство за обезпечаване на гражданския иск. Не оспорва качеството на ищите на кредитори по отношение на ответника Т. Т., като сочи, че притежаваното от тях парично вземане за причинените им неимуществени вреди произтича от извъндоговорно основание - деликт. В тази връзка излага, че в общия случай, когато вземането има чисто договорен характер, за отменителния иск по чл.135, ал.1, от ЗЗД е правно ирелевантно обстоятелството дали това вземане е изискуемо и ликвидно. В частния случай обаче, когато вземането произтича от деликт, счита, че изискуемостта *ex lege* е от датата на деликта и за да се счита за ликвидно това вземане, то следва да е съдебно установено. В конкретния случай счита, че това е датата на влизане в сила на осъдителната присъда по НОХД № 1301/2019 год. на ВОС, а именно - 08.06.2021 год., като счита, че именно спрямо тази дата следва да се прецени обстоятелството, дали длъжникът и лицето, с което той е договарял, са знаели за увреждането на кредитора. В условие на евентуалност, счита, че този момент е датата на приемането на гражданските искове за съвместно разглеждане в наказателния процес, а именно 24.01.2020г. Тъй като датата на процесния алеаторен договор предшества датата на влизане в сила на присъдата по НОХД №1301/2019г. на ВОС, респективно - предшества и конституирането на наследниците на Ю.А. А. като граждански ищци в наказателния процес по

това наказателно дело, счита, че в конкретния случай страните по процесната сделка не са знаели за увреждането интересите на кредитора. Счита, че се явява добросъвестно трето лице, тъй като към момента на сделката върху прехвърления имот не е налице вписана възбрана. Същият е напуснал с. Китка още през 1968г. и не са му били известни нито кръгът от наследници на убития, нито в каква родствена връзка са те с него - низходящи, възходящи или роднини по съребрена линия, както и обстоятелството, дали същите биха предявили граждански иск за установяване наличието и размера на неимуществени вреди. Отделно от това излага, че не е имал отношение към воденото срещу неговия баща досъдебно производство - не е осъществявал спрямо него процесуално представителство, не е бил разпитван като свидетел, тъй като живеят в различни населени места. Самото съдебно производство е образувано след като е била извършена процесната сделка. Баща му е пожелал да извърши тази сделка, защото вече не е бил в състояние сам да се грижи за себе си и сам да се издържа. След извършване на сделката е поел грижите към своя баща и неговата издръжка, като това е продължило до 08.01.2021г., когато кметът на с. Китка му се обадил със съобщение, че Т. Т. е напуснал дома си в с. Китка и не може да бъде намерен. На 13.01.2021г. е подал сигнал в Четвърто РУ на МВР - гр. Варна, че баща му е в неизвестност и досега няма резултат от полицейското издирване на Т. Т..

В срока по чл. 131 от ГПК е депозиран отговор и от ответника Т. Г. Т., чрез назначения му от съда особен представител адв. Я., в който е изразено становище за допустимост, но неоснователност на предявения иск. Не се оспорва качеството на кредитори на ищите. Сочи, че в наказателното производство е изготвената тройна съдебно - психиатрична експертиза подсъдимият Т. Т., от която е установено, че Т. страда от мултиинфарктна деменция и към момента на извършване на деянието на 28.03.2019г. е бил невменяем, не е разбирал свойството и значението на извършеното от него деяние. Посоченото било индиция, че към датата на извършване на разпоредителната сделка - 29.05.2019г., не е налице субективен елемент - наличие на знание у същия, че извършвайки това разпоредително действие с имуществото си, той уврежда свои бъдещи кредитори. Освен това сочи, че вземането на кредиторите е възникнало на 08.06.2021г., когато е влязла в законна сила присъдата, а разпоредителната сделка е извършена на 29.05.2019г., т.е. две години преди да влезе в сила горепосоченият съдебен

акт.

С обжалваното решение първоинстанционният съд е уважил предявения иск.

Решението на първоинстанционния съд съдържа реквизитите по чл. 236 ГПК и е действително, произнасянето съответства на предявеното искане и правото на иск е надлежно упражнено, поради което производството и решението са допустими.

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По отношение на неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл.269, ал.1 изр.второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

Варненският окръжен съд, с оглед наведените оплаквания и след преценка на събраните доказателства, в предметните предели на жалбата, приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните няма спор, а и от представените писмени доказателства по делото се установява, че 1/ с влязла в законна сила на 08.06.2021г. присъда № 260002/08.07.2020г., постановена по НОХД № 1301/2019г. по описа на Окръжен съд - гр. Варна, потвърдена с решение № 99/21.12.2020г., постановено по ВНОХД № 274/2020г. по описа на Апелативен съд - гр. Варна, потвърдено с решение №50/08.06.2021г. по н.д. №146/2021г. по описа на Върховен касационен съд, II н. о., първият ответник Т. Г. Т. е осъден да заплати на всеки от ищците сумата от по 25000 лева, ведно със законната лихва, считано от 28.03.2019г. до окончателното изплащане на сумите, представляващи обезщетения за неимуществени вреди, претърпени в резултат на убийството на техния баща Ю.А. А.; 2/ в НА №137, том I, рег. №1948, дело №161/2019г. на нотариус В.П., с район на действие - Районен съд -гр. Варна, вх. рег. №13088/29.05.2019г., дв. вх. №12944 на Служба по вписванията - гр. Варна, е обективиран договор за продажба на недвижим имот срещу задължение за гледане и издръжка, по силата на който Т. Г. Т. е прехвърлил на Г. Т. Г. собствените си 4/6 идеални части от дворно място, намиращо се в с. Китка, общ. Аврен, обл. Варна, с обща площ от 2660 кв. м., от които в парцел III-138 са включени 1385 кв. м. и в парцел X-135 са включени 1275 кв. м., в квартал 31 по регулационния план на село Китка, заедно с построените в

парцел X-135 жилищна сграда, второстепенна сграда и навес с оградни стени, при граници на дворното място: от две страни улици, парцел II-137, парцел IV-143, парцел IX-148 и парцел XIV-134; 3/ Т. Г. Т., ЕГН ***** е баща на Г. Т. Г., ЕГН *****.

Гореизложената фактическа обстановка обуславя следните правни изводи:

За да бъде уважен искът по чл. 135, ал. 1 от ЗЗД, е необходимо да са налице предвидените в закона предпоставки, а именно: ищецът да има качеството на кредитор, увреждане на кредитора /обективна предпоставка/, длъжникът да е знаел за увреждането при продажбата на имота на третото лице /субективна предпоставка/, като при възмездна сделка е необходимо и третото лице - купувач да е знаело също за увреждането на кредитора. В случаите, когато между длъжника и третото лице има родствената връзка /съпруг, низходящ, възходящ, брат или сестра/, знанието за увреждане се предполага до доказване на противното.

Съобразно трайната съдебна практика на Върховния съд и Върховния касационен съд, включително и изложените в т.2 от ТР №2 от 09.07.2019г. по т.д. № 2/2017г. на ОСГТК на ВКС мотиви, правото на кредитора да иска обявяване за недействителни спрямо него на увреждащите го актове на длъжника по реда на чл. 135 от ЗЗД е предпоставено от наличие на действително вземане. Това вземане може да не е изискуемо или ликвидно; не е необходимо и предварително да бъде установено с влязло в сила решение. Съдът по Павловия иск изхожда от положението, че вземането съществува, ако произтича от твърдените факти.

В конкретния случай между страните липсва спор, а и от представените по делото присъда на наказателния съд, задължителна за настоящия такъв с оглед нормата на чл. 300 от ГПК и издадените въз основа на нея изпълнителни листове се установява, че смъртта на бащата на ищите е настъпила в резултат на убийство, извършено от първия ответник на 28.03.2019г. От този момент в полза на наследници на убитото лице е възникнало вземането за обезщетение за непозволено увреждане, поради което те са придобили качеството на кредитори. Последното се извежда от разпоредбата на чл. 114, ал. 3 от ЗЗД, съгласно която вземането възниква от деня на откриване на дееца, а съгласно чл. 84, ал. 3 от ЗЗД от същия момент

длъжникът изпада в забава и вземането става изискуемо. Обстоятелството, че по отношение на вземанията на ищците е постановена влязла в сила присъда има значение с оглед установяване на техния размер, но не касае моментът на възникването им. Или иначе казано, обосноваващо качеството на кредитори на ищците е посоченият деликт, а фактът, че вземанията им са и съдебно признати установява размера им. В този смисъл оплакванията на въззивника, че за отменителния иск по чл.135, ал.1 от ЗЗД е меродавна не датата на изискуемостта, а моментът, в който вземането е станало ликвидно - 08.06.2021г., в евентуалност - датата на приемане на гражданските иски за съвместно разглеждане в наказателния процес - 24.01.2020г., се явяват неоснователни.

Увреждащо кредитора действие по смисъла на чл. 135 от ЗЗД е всеки правен и фактически акт, с който се засягат права, които биха осуетили или затруднили осъществяване на правата на кредитора спрямо длъжника, т.е. когато длъжникът се лишава от свое имущество, намалява го или по какъвто и да е начин затруднява удовлетворението на кредитора. В случая, увреждащото действие е разпореждането от длъжника с негов недвижим имот, тъй като по този начин същият е намалил имуществото си, от което кредиторите му могат да се удовлетворят при принудително изпълнение на вземанията им. Същото е извършено два месеца след деликта, поради което е налице хипотезата на чл.135, ал.1 от ЗЗД.

По делото липсват данни към кой момент, следващ деликта, ответникът е изпаднал в състояние да не разбира свойството и значението на постъпките си. Предвид липсата на проведено главно и пълно доказване от ответникът Т. Т., че същият е бил в посоченото състояние към датата на сключване на атакуваната сделка, то следва да се приеме, че длъжникът е знаел за съществуването на негови задължения към определени кредитори и е съзнавал, че разпореждайки се със свое имущество в полза на трето лице, уврежда същите.

И на последно място, предвид възмездния характер на разпоредителната сделка, следва да е налице и знание за увреждането и в третото лице – приобретател по сделката. Както бе посочено по-горе, когато между длъжника и третото лице има родствената връзка /съпруг, низходящ, възходящ, брат или сестра/, знанието за увреждане се предполага до

доказване на противното. В настоящият казус, третото лице е син на длъжника и предвид липсата на успешно проведено оборване на законната презумпция, същата следва да се приложи и да се приеме наличието на знание за увреждане и у третото лице по атакуваната сделка.

По изложените съображения и предвид наличието на изискуемите законови предпоставки за уважаване на иска с правно основание чл.135, ал.1 от ЗЗД, съдът намира предявения иск за обявяване за относително недействителна по отношение кредиторите извършената между ответниците сделка за основателен.

Предвид съвпадението на правните изводи на двете инстанции решението на ВРС следва да бъде потвърдено.

Воден от горното съставът на Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 3007 от 10.10.2022г., постановено по гр. дело № 15425/2021г. на ВРС, XXX-ти състав, с което е обявен за относително недействителен спрямо Е. Ю. А., ЕГН *****, П. Ю. А., ЕГН ***** и М. Ю. А., ЕГН ***** договор за продажба на недвижим имот срещу задължение за гледане и издръжка, сключен между Т. Г. Т., ЕГН ***** и неговия син Г. Т. Г., ЕГН *****, обективиран в НА №137, том I, рег. №1948, дело №161/2019г. на нотариус В.П., с район на действие - Районен съд -гр. Варна, вх. рег. №13088/29.05.2019г., дв. вх. №12944 на Служба по вписванията - гр. Варна, по силата на който Т. Г. Т. е прехвърлил на Г. Т. Г. собствените си 4/6 идеални части от дворно място, намиращо се в с. Китка, общ. Аврен, обл. Варна, с обща площ от 2660 кв. м., от които в парцел III-138 са включени 1385 кв. м. и в парцел X-135 са включени 1275 кв. м., в квартал 31 по регулационния план на село Китка, заедно с построените в парцел X-135 жилищна сграда, второстепенна сграда и навес с оградни стени, при граници на дворното място: от две страни улици, парцел II-137, парцел IV-143, парцел IX-148 и парцел XIV-134, на осн. чл.135, ал.1 от ЗЗД.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____